

Hic Pontifex Collegio Fabricae dedit potestatem procedendi contra quoscunque alios quoscunque sub e-
jus Const. edita die 9. Augusti 1541. quam hic uti superfluum.

que carnale crimen cuiuscumque qualitatis existeret, commississent, absolvere, ac eos qui in quarto, vel tertio, & quarto si tamen ab eodem stipite penderent, & non alias, affinitatis, vel consanguinitatis gradibus invicem conjuncti, ac quocumque impedimento publicae honestatis Iustitiae, praeterquam inter levatum, & levantem, etiam cognatione spirituali detenti, & etiam carnali copula subsecuta contraxissent, ac etiam qui huiusmodi matrimoniis etiam clandestinis intervenissent, seu praesentes, & consentientes fuissent, a censuris propterea incursum absolvere, ac cum eis ut in sic contractis matrimoniis remanere. Et cum his, qui in casibus praedictis contrahere voluissent, ut matrimonium ad invicem contrahere possent dispensare valeant. Decernentes praemissa omnia per eundem Commissarium sic facienda, in utroque foro valere quibusvis contrariis nequaquam obstantibus.

§.42. Cum Nos per alias nostras literas similiter accepto per Nos, quod nonnulli Hospitalium, etiam nostri S. Spiritus praefati, & S. Joannis Lateranen., ac S. Jacobi Incurabili de Urbe, & Monasteriorum S. Sebastiani extra muros dictae Urbis, ac S. Antonii Viennen. Cisterciens. & S. Augustini Ordinum, ac Mercedis Redemptionis Captivorum, etiam S. Helmi, S. Bovis, S. Bernardi, S. Leonardi, Sanctae Marthae, Sanctae Catharinae Montis Sinai, S. Viti, & Sanctae Mariae della Heremita, Quaeitores, & Commissarii, non obstante suspensione privilegiorum super quaestis faciendis, & confratribus describendis, & indulgentiis publicandis concessorum, ac suppressione Cappellarum sub invocatione Sancti Sebastiani, ac revocatione Commissariorum, Nunciatorum, & Quaeitorum, vigore privilegiorum praedictorum, constitutorum, ac prohibitione faciendi quaestis, & indulgentias, & alias gratias publicandi, ac confratres describendi, & confessionalia concedendi, & in certis casibus matrimonialibus dispensandi, quaestis facere, & alia praedicta exercere minime erubescant. Et successive etiam non obstante alia prohibitione a nobis desuper narrata, nonnulli etiam quaestores, & Commissarii, tam praedictis quam aliis forsitan nominibus vigore privilegiorum praedictorum, & forsitan aliorum etiam a Nobis, licet contra mentem nostram emanatorum, tam quaestis facere, quam indulgentias, & alia, ut praefertur, prohibita, publicare, & exercere, ac diversas pecuniarum summas, res, & bona exigere, & alii qui forsitan sibi ipsis appropriare non detulerant, omnes, & singulas pecuniarum summas, res, & bona ex quaestis, elemosynis, & indulgentiis, & aliis praedictis eatenus proventa, & penes Quaeitores, & Commissarios praefatos, ac Nuncios, Ministros, Thesaurarios, Depositarios, loca, Collegia, & Universitates existentia, quae eatenus Hospitalibus, Monasteriis, & aliis locis praedictis minime incorporata fuerant, Basilicae, & illius Collegio, & deputatis concessissemus,

& applicavimus. Omnesque Quaeitores, Commissarios, Nuncios, & alios Officiales praefatos revocavissimus, omnemque facultatem, potestatem, & auctoritatem quaestandi, indulgentias, & alias gratias publicandi, confratres describendi, confessionalia concedendi, in gradibus matrimonialibus prohibitis dispensandi, ab homicidiis casualibus, seu voluntariis, ac simoniae labe absolviendi, ac vota commutandi, & forsitan alia exercendi, a Quaeitoribus, Commissariis, Ministris, Thesaurariis, Depositariis, & aliis praedictis, necnon Guardianis, Officialibus, & aliis Superioribus Hospitalium, Monasteriorum, etiam Redemptionis Captivorum, & aliorum locorum praedictorum, privilegia, & facultates, eos substituendi, & deputandi habentibus, abdicavissimus, & amovissimus. Ita quod ex tunc de cetero perpetuis futuris temporibus, Quaeitores, & Commissarii, & alii Officiales, ad quaestis, & alia praedicta exercenda, ab aliquibus, etiam a Nobis, & Successoribus nostris Rom. Pont. constitui, & deputari non possent, nisi ipsis constitutioni, & deputationi Collegii deputatorum Fabricae huiusmodi, expressus accederet assensus, cum mandato, universis, & singulis praefatorum Hospitalium, Monasteriorum, & aliorum praedictorum, ut pecunias, res, & bona ex quaestis, indulgentiis, & aliis praedictis acquisita, & ut praefertur, dictae Fabricae applicata, & concessa, penes ipsos existentia, & nondum, ut praefertur, incorporata praefatae Fabricae, & pro ea praefatis Collegio deputatorum, & illorum Officialibus ad quos, & utilitatem dictae Fabricae, exponenda, & convertenda persolverent, & assignarent. Eisdem vero, & pro tempore existentibus Deputatis, & praefatis Fabricae huiusmodi, ut Quaeitores, Commissarios, & alios Officiales, ac personas penes quos pecuniae, res, & bona huiusmodi existentia, sub penis, & censuris, de quibus eis videretur, tam posteriorum praedictorum, quam aliorum privilegiorum dictae Fabricae, & illius deputatorum Collegio concessorum vigore, ad solutionem, & consignationem huiusmodi faciendam, cogere, & compellerent, ac easdem posteriores literas, & in eis contenta quaecumque inviolabiliter observari mandarent, & facerent, inobedientes, & rebelles, ac contraditores quolibet per poenas, & censuras praedictas auctoritate nostra, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus esset, auxilio brachii secularis. Ac post publicationem posteriorum literarum nostrarum praedictarum nonnulli locorum Ordinarii, eorumque Vicarii, Officiales, & alii Ministri, lucri, ut creditur, cupiditate ducti in contemptum literarum nostrarum earumdem, & poenarum in illis contentarum, nonnullis Hospitalium, Monasteriorum, & aliorum locorum praedictorum, Quaeitoribus, & Commissariis quaestis praedictas faciendi, aliaque praedicta exercendi, ac diversas indulgentias publicandi licentias per eorum patentes literas expresse concedere, & im-

Ordinariis quoque quaestis &c. prohibet.

& impartiri non erubescerent, vel ipsos publice quaestare permitterent, seu dissimulant in animarum suarum periculum, & perniciosum exemplum, ac scandalum plurimorum.

§.43. Nos circa praemissa providere cupientes. Universis, & singulis, tam locorum Ordinariis, eorumque Vicariis, Officialibus, & Ministris, quam aliis quibuscumque Ecclesiarum Praelatis, sub ingressu Ecclesiae, ac suspensionis a divinis, necnon excommunicationis majoris, aliisque Ecclesiasticis sententiis, & duorum millium ducat. auri de Camera d. Fabricae applicandorum poenis, per eos eo ipso absque aliqua declaratione quoties contravenirent, incurrendis, districte praecipiendo mandavimus, quatenus ex tunc de cetero aliquas quaestuandi, & indulgentias publicandi licentias, & desuper literas quibusvis quaestoribus, & aliis personis etiam praetextu cuiusvis antiquae consuetudinis, vel possessionis, eisdem Ordinariis similes licentias concedendi, & aliquam partem, ex quaestis, & indulgentiis huiusmodi exigendi, & percipiendi, & seu vigore quorumcumque privilegiorum, & Indultorum, ac literarum Apostolicarum eis haecenus concessorum, vel in posterum concedendorum, absque expressa licentia ejusdem Fabricae Deputatorum nullatenus concedere, vel impartiri praesumerent, nec ipsos quaestores publice quaestare permitterent, seu tacendo dissimulant. Quinimmo eos ad parendum reverenter posterioribus literis nostris praedictis, & in illis contentis quibuscumque omnino cogere, ac compellerent.

Collegio Fabricae dat potestatem procedendi contra quoscunque quaestores, & quoslibet per eos Fabricae applicandi.

§.44. Insuperque eisdem Deputatis, eorumque Commissariis contra eosdem Ordinarios, illorumque Vicarios, & Ministros, necnon quoscumque alios Ecclesiarum Praelatos, Superiores, & personas, tam saeculares, quam quorumvis etiam Mendicantium Ordinum regulares, quaestis facientes, in eventum contraventionis ad declarationem incursum censurarum, & poenarum praedictarum procedendi, necnon Quaeitores praefatos quaestis facientes, & indulgentias huiusmodi absque ipsorum Deputatorum expresso consensu ubilibet publicantes capiendi, & incarcerandi, seu incarcerari faciendi, illosque tamquam inobedientes, & rebelles multandi, & ad tiremes perpetuo, vel ad, de quos eis videretur, tempus relegandi, ac pecunias per eosdem Quaeitores occasione dictarum indulgentiarum, vel quaestiarum quomodolibet acquisitas eidem Fabricae, ut praefertur, applicatas ab eis, & eorum singulis etiam invitatis, & renitentibus violenter auferendi, necnon pro praemissis omnibus exequendis auxilium brachii secularis, quoties opus foret, invocandi, omnimodam concessimus facultatem. Quibuscumque Nobis, & eidem Sedi immediate subiectis sub eisdem sententiis, censuris, & poenis tunc mandantes, alios vero Nobis non subiectos Iudices, & personas saeculares in Domino hortantes, ut si, & postquam pro parte dictorum deputatorum, & Com-

missariorum forent requisiti, in praemissis, auxilium, & favorem, ac remedium opportunum praerent, prout in singulis nostris, & Praedecessorum praedictorum literis, quarum singularum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, praesentibus pro sufficienter expressis haberi volumus, dicitur plenius contineri.

§.45. Cum autem sicut eadem petitio subijungebat, a nonnullis forte nimium scrupulosus dubitatum fuerit, an privilegia, indulta, & facultates per praedictos Praedecessores Commissarios, & Collegio praedictis concessa per eosdem Franciscum, Paulum, Petrum Philippum, Episcopos, Jo. Baptistam, & Raphaelem modernos ad opus dictae Fabricae deputatos, aut aliquos ex eis sub nomine dicti Collegii haecenus exercere, vel eis uti potuerint, & in futurum possint, haecenusque per eos sub nomine dicti Collegii pro dicta Fabrica gesta, valida existant, pro illorum parte Nobis fuit humiliter supplicatum, ut desuper opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, quibus in sacra B. Petri Sede meritis, quamquam insufficientibus collocatis, convenit opem, & operam impendere efficaces, ut ejusdem B. Petri Basilicam, ac illius Fabricae, Rectores, & Ministros, necnon privilegia, facultates, & indulta eis concessa, illaesa preferre studeamus, considerantes diligentiam quam primo dicti Franciscus, & alii deputati in opus dictae Fabricae, quod dicti Praedecessores, ut praedicitur, perficere non potuerunt, juxta mentem nostram reassumendo adhucuerant, illudque omni conatu, & totis viribus assidue prosequerentur. Quoque ad illius commodum, & utilitatem, privilegiis, facultatibus, & indultis, ac gratiis huiusmodi in favorem dictae Fabricae tantummodo utuntur. Et ne Christiani fideles ab elargitione, & subsidiis retrahantur, sed ut ad illud promptiores reddantur, quo singula privilegia, facultates, concessiones, & indulta praedicta noverint inviolabiliter observari, huiusmodi supplicationibus inclinati, ex certa scientia, & de potestatis plenitudine similibus omnia, & singula quae per Franciscum, & alios deputatos praedictos, seu eorum aliquos nomine dicti Collegii, ac vigore literarum patentium, eis per dictos deputatos concessarum deputatos, Commissarios, & Officiales dicto nomine earumdem literarum patentium, & Capitulorum forma servata, gesta, facta, & executae fuerunt, fuisse, & esse legitime facta, ac si privilegia, facultates, & indulta aliis Commissariis per Julium, & Leonem, ac Collegio praefatis per Clementem Praedecessores praedictos respective concessa, & per Nos confirmata, & innovata, ipsismet deputatis concessa fuissent, auctoritate Apostolica tenore praesentium declaramus. Et nihilominus omnia, & singula per primos dictos Deputatos, aut eorum aliquos, seu ab eis dicti Collegii nomine Commissarios, & Officiales, etiam deputatos, dummodo Commissarii, & Officiales haecenus, ut praefertur, deputati pra-

Declarat etiam d. Collegium omnibus praedictis Praedecessorum indultis uti potuisse, & posse ad utilitatem dictae Fabricae.

ti prædicti formam, & ordinem eis, per eorum literas patentes hujusmodi, sive capitula inter eos inita servaverint, approbamus, & confirmamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere decernimus.

§.46. Et ut circa illa omne dubium, & ambiguitas in futurum cessare debeant, ipsique Deputati opus Fabricæ hujusmodi diligentius profèqui possint, ipsis, aliisque dictæ Fabricæ pro tempore deputatis, quod omnibus, & singulis privilegiis, prærogativis, facultatibus, jurisdictionibus, gratiis, & indultis, tam Commissariis per Julium, & Leonem, ac Collegio præfatis per Clementem Prædecessores prædictos, ad commodum, & utilitatem dictæ Fabricæ, quam etiam per Nos, per singulas literas prædictas, Commissariisque, & Collegio præfatis per eosdem Prædecessores, ac Nos, ut præmittitur, hæcenus respectively concessis, sub nomine Collegii præfati, uti, & illa exercere, valeant eisdem auctoritate, & tenore, concedimus, & indulgemus, ac singulas nostras, & Prædecessorum nostrorum literas hujusmodi ad dictos etiam pro tempore deputatos, & ad unive rsas Provincias in singulis literis prædictis expressas, extendimus, & ampliamus.

§.47. Necnon præsentem literas, ad nostrum, & Successorum nostrorum Romanorum Pontificum canonicè intrantium beneplacitum, durare. Ac beneplacitum hujusmodi, & præsentem literas, per generalem revocationem, seu Cancellariæ Apostolicæ regulas, etiam per Successores nostros prædictos pro tempore edendas, aut alias etiam nisi per alias nostras sub plumbo, cum præsentium de verbo ad verbum infertione, literas minime revocari posse, sed quoties aliter quam, ut præmittitur, revocari contigerit, toties de novo concessas intelligi, sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, in quavis instantia, subblata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique judicari, sententiarum, & definiturum debere, necnon quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

§.48. Quo circa universis, & singulis Venerabilibus Fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, & aliis personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, necnon Patriarchalium, & Metropolitanarum, ac aliarum Cathedralium Ecclesiarum Canonicis earundem Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum, Officialibus, & Vicariis, in spiritualibus, & temporalibus ubilibet constitutis, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se, vel per alium, seu alios præsentem literas, ac omnia, & singula in eis contenta, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties super hoc pro parte Collegii, seu Deputatorum prædictorum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter pu-

Illaque eidem Collegio iterato conceditur.

Et ad beneplacitum Sedis Apostolicæ & sub revocationibus, non comprehendendi decernitur.

Executores de, utat.

blicantes, eisque in præmissis efficaci defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentem literas, & in eis contenta hujusmodi sub censuris, & penis Ecclesiasticis firmiter observari, ac Collegium, & Deputatos, Officialesque prædictos illis pacifice gaudere, non permittentes Collegium, & Deputatos, ac Officiales prædictos, seu eorum aliquem desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, Contradictores quolibet, & rebelles, per censuras, & penas Ecclesiasticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & penas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§.49. Non obstantibus præmissis, & quibusvis dictæ Cancellariæ, regulis, ac Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon privilegiis, & indultis, etiam Mari magno nuncupatis, eisdem Ordinibus, illorumque personis, in genere, vel in specie, sub quibusvis verborum formis, & clausulis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine forsan concessis, quibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de ipsis, eorumque totis tenoribus, specialis specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma servanda esset, illorum tenores pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, illaque cuiquam nolumus aliquatenus suffragari, ac omnibus, & singulis, quæ Nos, & præfati Prædecessores nostri in singulis literis prædictis volumus respectively non obstat, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus, communiter, vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possit, per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Ceterum quia difficile foret &c. Nulli ergo, &c. Si quis autem &c. Dat. Romæ, apud S. Petrum, die 3. Februarii 1542. Pontificatus nostri Anno VIII.

Contrariis derogat.

D.P. A.VIII. 3. Februarii.

XXXVIII.

Privilegia Neophitorum, sive Judæorum, & infidelium ad Catholicam Fidem se convertentium; Ordinationesque circa eorum vivendi modum.

Consonat extravag. 2. Joann. XXII. in Tit. de Jud. inter communes.

PAULUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI Ad perpetuam rei memoriam.

Cupientes Judæos, & alios infideles quolibet ad Fidem Catholicam converti, & prætextu bonorum per eos antea pos-

Infideles converti non peccant eorum bona.

possessorum ab eadem fide non distrahi. Motu proprio, & ex certa nostra scientia, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, hac in posterum valitura Constitutione sancimus, quod cuicumque eorumdem Judæorum, & infidelium ad dictam fidem converti volenti, etiam si in patria potestate constitutus fuerit, bona sua quæcumque, tam mobilia, quam immobilia, intacta, & illæsa permaneant. Ita ut etiam filii familias, & in patria potestate, ut præfertur, constituti, legitima, & quacumque portione bonorum Patrimonialium, aut maternorum eis de jure, seu successione bonorum eis alias debitorum, per eorum parentes fraudari, aut privari non possint, neque debeant, sed eis integre, etiam si contra voluntatem parentum suorum ad fidem ipsam conversi fuerint, etiam eorum parentibus viventibus, debeantur.

§.1. Et si bona ipsa ex usura, aut illicito quæstu fuerint acquisita, & nota sint persona, quibus eorum fuerit de jure facienda restitutio (quia non dimittitur peccatum, nisi restituatur male ablatum) illa eisdem personis omnino restituantur, personis vero non extantibus prædictis, quia bona ipsa essent per manus Ecclesiæ in pios usus convertenda, bona hujusmodi eisdem Judæis, & aliis infidelibus, in favorem suscepti baptismatis, tamquam in pium usum libere concedimus, eaque apud ipsos sic conversos Judæos, & alios infideles, remanere decernimus. Interdicentes sub divini anathematis pena, quibusvis, tam Ecclesiasticis, quam secularibus personis, ne ullam super bonis hujusmodi, quovis quæsto colore molestiam inferant, aut inferri patiantur; Sed magnum se fecisse lucrum existiment, dum tales Christo lucrati fuerint.

§.2. Et quoniam, ut scriptum est, qui habuerit substantiam mundi hujus, & viderit fratrem suum necessitatem habere, & clauerit viscera sua ab eo, quomodo caritas Dei manet in ipso? si ipsi conversionis tempore inopes, aut indigentes fuerint, omnes tam Ecclesiasticos quam seculares, per viscera misericordie Dei nostri exhortamur, ut ipsis conversis manus porrigan adjutrices, ipsi quoque Dicecesani, non solum Christianos ad subveniendum ipsis exhortentur, sed etiam tam de redditibus Ecclesiarum, prout poterunt, quam de his, quæ ad pauperum usus per ipsos convertendos devolvuntur, hujusmodi Neophitos sustentare non negligant, ipsosque a detractionibus, & contumeliis paterna affectione defendant.

§.3. Et quoniam per gratiam baptismi cives Sanctorum, & domestici Dei efficiuntur, longeque dignius existit regnare spiritu, quam nasci carne, eadem Constitutione statuimus, ut civitatum, & locorum, in quibus sancto baptismate pro tempore regenerabuntur, vere cives sint, & privilegiis, ac libertatibus, & immunitatibus, quæ alii, ratione natiuitatis, & originis dumtaxat consequuntur, gaudeant.

§.4. Curent insuper Sacerdotes baptizantes, & alii sacro fonte eos suscipientes, tam ante baptismum quam post, illos in ar-

Male acquisita restituant si personæ dicitur sine nota.

Piorum elemosinis adjuvandi sunt, quatenus sint pauperes.

Cives efficiuntur loci in quo baptizantur.

In articulo fidei instruuntur, & cum infidelibus non convertentur.

culos fidei, ac legis novæ præceptis, Catholicæque Ecclesiæ ritibus diligenter instruere, & tam ipsi quam Dicecesani operam dent, ne cum aliis Judæis, seu infidelibus, saltem per longum tempus convertentur, ne sicut quandoque contingit, ab infirmitate curatis modica occasio ad pristinam damnationem reciduum efficiat.

§.5. Et quoniam experientia teste compertum est mutuum ipsorum Neophitorum inter se conversationem, ipsos in fide nostra fragiliores reddere, ac saluti ipsorum plurimum officere, hortamur locorum Ordinarios, ut quantum pro incremento fidei viderint expedire, curent, & studeant, Neophitos ipsos cum originariis Christianis Matrimonio copulare.

§.6. Et prohibeant eisdem sub gravibus penis, ne mortuos more Judæorum sepeliant, aut Sabbata, aliasque solemnitates, & antiquæ sectæ ritus quoquomodo observent, sed & Ecclesias, & prædicationes, prout alii Catholici frequentant, & in omnibus Christianorum moribus, se conformes reddant.

§.7. Contemptores autem prædictorum, per sacerdotes in quorum Parochiis degent, aut alios, ad quos de jure, vel antiqua consuetudine, de talibus inquirere spectat, aut etiam per alios quoscumque, Dicecesanis, seu Inquisitoribus hæreticæ pravitatis deferant, & invocato, si opus fuerit, auxilio brachii secularis, per eos taliter puniantur, quod aliis transeat in exemplum. Et insuper de his omnibus in Provincialibus, & synodalibus Conciliis diligens fiat inquisitio, & tam circa Episcopos, & Sacerdotes, in præmissis negligentes, quam ipsos Neophitos, & infideles prædictos contemptores, opportunitum adhibeatur remedium.

§.8. Si quis autem cujuscumque gradus, vel præminentie fuerit, hujusmodi Neophitos, ne observationem ritus Christiani, & aliorum prædictorum complectantur, foverit aut defenderit, penas contra fautores hæreticorum promulgatas, ipso facto incurrant; Neophiti vero si se corrigere post monitionem canonicam neglexerint, & ad vomitum judaizantes redire comperti sint, contra eos tamquam perfidos hæreticos, per Ordinarios locorum, secundum sacrorum Canonum instituta procedatur.

§.9. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis privilegiis, indultis, & literis etiam Apostolicis, seu etiam Regiis, vel Imperialibus eisdem Judæis, vel infidelibus quomodolibet concessis, quæ quatenus in detrimentum Catholicæ Fidei, aut nominis Christiani, seu aliquorum ex præmissis, quomodolibet vergerent, & ad effectum præsentium, cassamus, & irritamus, ac cassâ, & irrita esse decernimus, aliis decretis, & Constitutionibus Apostolicis, quæ super præmissis sunt condita, in suo robore duraturis.

§.10. Et ut hujusmodi sanctæ Constitutionis jugis memoria habeatur, & ne quicumque ipsius ignorantiam prætereundum possit, illam per singulas Cathedrales, & Collegiatas

Cum Christianis originariis matrimonia contrahere studeant.

Ritus antiquæ sectæ dimittant.

Contemptores prædictorum ab Inquisitoribus coercantur.

Redeunt ad vomitum ut hæretici puniantur.

Quibuscumque non obstantibus.

Hæc Constitutio semel in anno in singulis Ecclesiis publicetur.

giatas Ecclesias. aliaque pia loca, in quibus uberior erit fidelium concursus, semel in anno ad minus infra divina publicari volumus, & decernimus.

§.11. Et quia difficile foret &c. Dat. Romae apud S. Petrum, sub Anulo Piscatoris, die 21. Martii, millesimo quingentesimo quadagesimo secundo, Pontificatus nostri Anno VIII.

XXXIX.

Spolia Ecclesiasticarum personarum, sine testamento, aut facultate testandi decedentium, vel ultra quantitatem, de qua testari possunt, disponentium, ad Rever. Cameram Apostolicam spectant.

PAULUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Romani Pontificis providentia circumsperta, dubia quae litium dispendia asferre possent, in suae declarationis arbitrio tollit, ac desuper statuit, & ordinat, prout rerum qualitate pensata, conspicit in Domino salubriter expedire.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, a nonnullis nimium curiosis, qui jura Camerae Apostolicae usurpare, ac Cameram praefatam illis defraudare vellent, in dubium redigatur, an res, & bona, spolia nuncupata, Praelatorum, etiam Pontificali, vel alia majori dignitate fulgentium, ceterarumque personarum Ecclesiasticarum, secularium, & regularium, tempore obitus ipsorum remanentia, ex eo quod Romano Pontifici pro tempore existenti, & Camera praefata reservata fore, aliqua generali Apostolica Constitutione forsitan non caveatur, ad Cameram praedictam jure legitimo spectare, & pertinere debeant.

§.2. Nos, & si satis evidenter constet, & appareat, Praedecessorum nostrorum Romanorum Pontificum, & nostram indubiam intentionem, & voluntatem semper fuisse, ut spolia hujusmodi, ad dictam Cameram, & non ad alios, spectarent, & pertinerent, & quod pro eadem Camera exigerentur, & recuperarentur, cum Praedecessores praefati diversos ditorum spoliatorum, ut ad Cameram praedictam spectantium, & pertinentium, collectores, & exactores in variis Provinciis, & locis deputaverint, & constituerint, & Nos deputaverimus, & constituerimus, variae quoque literae ab eisdem Praedecessoribus, & a Nobis super exactione aliquorum eorumdem spoliatorum, in quibus spolia hujusmodi ad praefatam Cameram spectare expresse continebatur, emanaverint, ac semper de illis dicti Praedecessores per plerasque alias literas, tamquam de rebus ad Cameram praedictam pertinentibus, donando, vel transigendo, aut alias diversimode disposerint, & Nos disposuerimus, necnon ea ab antiquissimo tempore citra, dictae Camerae nostrae nomine exacta,

Declaratio quod spolia personarum Ecclesiasticarum, de quibus in rubrica spectant ad Rev. Cameram Apostolicam.

& inter jura ipsius Camerae connumerata fuerint, ne tamen praemissorum veritas deprimi, & mendacium desuper in praefata Camera praedicta, locum sibi vindicare valeant, attendentes, quod iniquum esset, si ex Apostolicae Sedis benignitate, vel alia rationabili causa, ad singula quaeque loca Collectores non destinantur, jura ipsius Camerae propterea depereant, dubium hujusmodi enucleare, ac in praemissis opportune providere volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicae potestatis plenitudine declaramus, res & bona hujusmodi, spolia, ut praefertur, nuncupata, in quibusvis regnis ac dominiis, tam citra, quam ultra montes, & maria consistentia, quae pro tempore post obitus Praelatorum, & personarum praedictarum, quantumcumque etiam, ut praefertur, vel alias quomodolibet qualificatarum, etiam Cardinalatus honore fulgentium, qui nullo condito testamento, vel absque sufficienti facultate, aut ultra quantitatem, de qua facultatem habuerint, condito, decesserunt, decedent, remanserunt, remanent, & remanebunt, etiam quod ad illa recuperandum aliqui Collectores deputati non fuerint, ad Cameram Apostolicam, & non ad alios, etiam in quibusvis Cathedralibus, etiam Metropolitanis, & Collegiatis, ac aliis Ecclesiis, Monasteriis, ceterisque beneficiis Ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, secularibus, & quorumvis Ordinum regularibus, utcumque qualificatis, Successores illa in titulum, commendam, administrationem, & alias quomodolibet pro tempore obtinentes, etiam si ad illa vigore prioris tituli, jus regrediendi, seu accedendi, vel ingrediendi, concessum fuerit, spectasse, & spectare, illaque tamquam ad ipsam Cameram spectantia, perpetuo colligi, & recuperari potuisse, & posse, atque debere, ac ita, ut praefertur, eorumdem Praedecessorum, & nostram intentionem, & voluntatem semper fuisse, fidem facimus, & attestamus per praesentes.

§.3. Decernentes sic, & non aliter per quoscumque, tam ordinaria, quam delegata, & mixta auctoritate fungentes, iudices, & personas, ubique in quacumque instantia iudicari, definiti, & decidi debere, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi, interpretandi, ac decidendi facultate, necnon irritum, & inane, quidquid fecus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.4. Quocirca dilecto filio Guidoni Afcamio Sfortiae Sancti Eustachii Diacono Cardinali, Camerario nostro, ejusque in Camerariatus officio Successoribus, committimus, & mandamus, quatenus exactioni, & recuperationi spoliatorum hujusmodi incumbant, & illa ad Cameram Apostolicam provenire, ac praemissa ab omnibus inviolabiliter observari faciant, nec permittant Cameram ipsam, vel ejus agentes desuper modo aliquo molestari, impediri, vel inquietari, contradictores, &c. compescendo

Et ita & non alias iudicari debet.

Executores deputatio.

invo-

invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Contrariis derogatio.

§.5. Non obstantibus praemissis, & quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon quarumcumque Ecclesiasticarum, & Monasteriorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, quibus illorum tenores praesentibus, ac si de verbo ad verbum inferebantur, pro sufficienter expressis habentes, hac vice duntaxat, illis alias in suo robore permanentibus, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus, communiter, vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem.

Iusso publicandi.

§.5. Volumus autem quod praesentes litterae in Cancellaria Apostolica, & Camera praedicta publicentur, & inter Constitutiones extravagentes ad perpetuam rei memoriam valiturae conscribantur. Nulli ergo &c.

D.P.A.VIII. 3 Januarii.

Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo quadagesimo secundo, tertio Nonas Januarii, Pont. nostri Anno VIII.

Registratio.

Anno a nativitate Domini 1542. die Lunae vigesima Martii, praesentes retroscriptae litterae lectae, & publicatae fuerunt in plena Camera Apostolica, & ex maturo ipsius decreto registratae in libro de curia &c.

Publicatio.

Lectae, & publicatae sunt in Cancellaria Apostolica die 23. Martii 1542. anno Pont. D.N. VIII.

XL.

Indictio sacri, & Oecumenici Concilii Tridentini, ad Kalend. Octobris 1542.

PAULUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Queritur hic Pontifex, quod Ecclesia Dei, Haereticum, & bellorum tempestare vexatur, & Principes Christiani inter se dissident.

Initio nostri hujus Pontificatus, quem non ob merita, sed propter suam magnam bonitatem Dei Omnipotentis providentia Nobis commisit, cernentes jam tum in quas perturbationes temporum, quotque incommoda rerum fere nostra pastoralis sollicitudo, & vigilia esset vocata, cupiebamus quidem mederi christiane reipublicae malis, quibus illa jam dudum vexata, & propemodum oppressa est. Sed ipsi etiam, ut homines circumdati infirmitate ad tantum onus tollendum impares vires nostras esse sentiebamus, nam cum pace opus esse intelligeremus, ad liberandam, & conservandam a plurimis impendentibus periculis reipublicam, omnia invenimus, odiis, & dissensionibus plena, dissidentibus praesertim.

Principibus iis inter se, quibus summa rerum pene omnis a Deo permessa sit. Cum unum ovile, & unum pastorem dominici esse gregis ad integritatem christianae religionis, & ad caelestium bonorum spem in Nobis confirmandam necessarium diceremus, schismatis dissidiis, & haereticis erat christiani nominis divulsam jam pene, & lacerata unitas. Cum tutam, atque muniam ab infidelium armis atque insidiis reipublicam optaremus, nostris erratis, nostraque cunctorum culpa, Dei videlicet ira, peccatis nostris imminente, Rhodus fuerat amissa, Ungaria vexata, conceptum, & meditatum contra Italiam, contraque Austriam, & Illyricum, terra marique bellum, cum impius, & immitis hostis noster Turca nullo tempore requiesceret, nostrorumque inter se odia, & dissensiones suam bene gerendam rei occasionem duceret. Igitur, ut dicebamus, in tanta haereticum, dissensionum, bellorumque tempestate, tantisque excitatis fluctibus, cum essemus ad moderandam, & gubernandam Petri naviculam vocati, nec viribus ipsi nostris satis fideremus, primum coniecimus in Domino cogitatus nostros, ut ipse nos nutrirer, animumque nostrum, firmitate, & robore, mentem consilio, sapientiaque instrueret.

§.1. Deinde animo repetentes majores nostros sapientia admirabili, & sanctitate praeditos, saepe in summis christiana reipublicae periculis, remedium optimum atque opportunissimum, Oecumenica Concilia, & Episcoporum generales conventus adhibuisse, ipsi quoque animum ad generale habendum Concilium adiecimus, exquisitisque principum sententiis, quorum Nobis videbatur utilis in primis, & opportuna ad hanc rem esse consensio, cum eos tunc non alienos ab hoc tam sancto opere invenissemus, Oecumenicum Concilium, & generale omnium Episcoporum, aliorumque Patrum, ad quos pertineret, conventum in Civitate Mantuae indiximus, anno Incarnationis Domini (sicut literis, & monumentis nostris testatum est) millesimo quingentesimo trigesimo septimo, Pontificatus nostri anno tertio, decimo Kalen. Junii inchoandum, spem prope certam habentes fore, ut cum illic in nomine Domini essemus congregati, ipse sicut promissit Dominus, in medio nostrorum affuturus, & bonitate ac misericordia sua omnes temporum procellas, omniaque pericula spiritu oris sui facile depulsurus esset.

§.2. Sed ut semper insidiatur piis actionibus humani generis hostis, primum contra omnem spem, & expectationem nostram denegata fuit nobis Mantuana Civitas, nisi aliquas condiciones subiremus ab institutis majorum nostrorum, & conditione temporum, nostraque, ac hujus Sanctae Sedis, ac nominis Ecclesiastici dignitate, libertateque prorsus alienas, quas in aliis nostris literis expressimus. Quapropter alium invenire locum, aliamque deligere Civitatem necesse habuimus, quae cum non statim nobis occurreret idonea, & apta, ad sequentes Kalen. Novem-

Pontifex ideo ut his malis mederi possit Concilium generale Mantuae celebrandum, & 10. Kalend. Junii 1537. inchoandum indixit per alias ejus literas, quas hic non habet.

Concilium tam celebrationem protogavit ad Kal. Novem. quia Civitas Mantuae non potuit.

Vicentia Civitatem Dominum Venetorum, elegit Concilium distulit ad Kal. Maii.

Interim procuravit conciliare Carolum Imperatorem, & Franciscum Regem Francorum, & ideo ipse, & illi Nicenam se contulerunt.

Interea legatos Vicentiam misit, ut initium Concilii facerent.

Novembris prorogare Concilii celebrationem fuimus coacti. Interim sevens, & perpetuus hostis noster Turca ingenti classe Italiam adortus, aliquot Oppida in littoribus Apuliae cepit, vastavit, diripuit, praedas hominum abegit.

§.3. Nos in maximo timore, & periculo omnium muniendis littoribus nostris, finitimisque auxiliis juvandi fuimus occupati. Nec tamen interea desistimus consulere, & hortari Christianos Principes, ut de idoneo ad habendum Concilium loco, quid sentirent Nobis exponerent, quorum cum essent incertae, variaeque sententiae, tempusque diutius quam erat opus, videretur extrahi, Nos optimo animo, atque (ut arbitramur) etiam consilio, Vicentiam elegimus, Urbem copiosam, & Venetorum, qui eam Nobis concedebant, virtute, auctoritate, potentia; cum aditum patentem, tum stationem omnibus liberam, atque in primis in se habentem. Sed cum jam tempus longius progressum esset, novaque Urbis electionem omnibus significari conveniret, jamque Kalendae Novembris appetentes, facultatem hujus divulgationis excluderent, hyemisque esset propinqua, rursus altera prorogatione tempus Concilii differre in proximum sequens ver, Maiique futuras Kalendas compulsi fuimus.

§.4. Quare firmiter constituta, atque decreta, cum, & Nos ipsos, & cetera omnia ad eum bene agendum Deo juvante, celebrandumque conventum pararemus, plurimum reputantes interesse cum celebrationis Concilii, tum universae Christianae Reipublicae, Christianos Principes pace inter se, & concordia consentire, carissimos in Christo filios nostros Carolum Romanorum Imperatorem semper Augustum, & Christianissimum Regem Franciscum duo praecipua Christiani nominis firmamenta, atque subsidia orare, atque obsecrare institimus, ut ad colloquium inter se, & nobiscum una convenirent, quorum quidem apud utrumque literis, Nunciis, & a latere nostro missis ex venerabilium Fratrum nostrorum numero Legatis saepissime egeramus, & ex similitate, & dissidiis ambo in unum foedus, & piam amicitiam vellent convenire, labentibusque succurrere Christianis rebus, quarum servandarum cum esset illis potestas a Deo praecipue tributa, si id non agerent, & ad commune Christianorum bonum sua consilia non dirigerent, acris, & severa ratio eidem Deo ab ipsis reddenda esset. Qui aliquando precibus nostris annuentes, Nicenam se contulere, quos Nos quoque longum iter, & senili aetate nostrae vehementer contrarium, Dei, & pacis conciliandae causa suscepimus.

§.5. Neque praetermissimus interea cum tempus Concilii praeslitum, Kalendae videlicet Majae appropinquarent, tres Legatos summae virtutis, & auctoritatis a Latere nostro, de numero eorundem Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium Vicentiam mittere, qui initium Concilii facerent, Praelatosque un-

dique venientes exciperent, & ea, quae judicarent esse opus, agerent, & tractarent, quo Nos ab itinere, & negotio pacis reversi, omnia accuratius dirigere possemus. Interim vero in illud Sanctum opus, maximeque necessarium, tractationem videlicet pacis inter Principes incubuimus, & quidem omni animi studio, omni pietate, ac diligentia. Testis est Nobis Deus, cujus freti clementia Nosmetipsos itineris, & vitae periculo exposuimus. Nostra testis conscientia, quae nihil habet hac in re quidem, in quo Nos arguat, aut praetermissa, aut non quaesita ad pacificandum occasionis. Principes ipsi testes, quos jam saepe, tamque vehementer Nunciis, literis, Legatis, monitis, hortatu, precibusque omnibus obsecravimus, ut similitates deponerent, ut Societatem coirent, ut Christiana Reipublica, in maximum, & propinquum jam adducta discrimen, communibus studiis, & subsidiis opitularentur. Jam vero testes ille vigiliae, atque cura, illi diurni nocturnaque animi nostri labores, gravesque sollicitudines, quas ob hanc rem, & causam plurimas jam suscepimus, nec tamen ad optatum exitum nostra consilia, & acta adhuc perducta sunt. Ita enim visum Domino Deo est, quem tamen non desperamus aliquando optata nostra benignius respecturum, ipsi quidem, quantum in Nobis fuit, nihil quod esset nostro pastoralis officio debitum, in hac re omisimus. Quod si qui sunt, cuius actiones pacis nostras in aliam interpretentur partem, dolemus quidem, sed tamen in dolore nostro gratias Deo Omnipotenti agimus, qui ad exemplum, & doctrinam patientiae nostrae, suos voluit Apostolos haberi dignos, qui pro Nomine Jesu, qui pax nostra est, contumeliam paterentur.

§.6. Verum in illo congressu, colloquioque nostro, quod Nicenae habitum est, et si peccatis nostris impediuntibus inter duos Principes vera, & perpetua pax non potuit confici, induciae tamen decennales factae sunt quarum opportunitate Nos sperantes, & sacrum Concilium commodius celebratum iri, & deinde ex Concilii auctoritate perfici posse pacem apud Principes, institimus, ut & ipsi venirent ad Concilium, & Praelatos suos praesentes ducerent, absentesque accerferent. Qui cum de utroque se excusassent, quod & ipsis redire in regna sua tum necesse esset, & Praelatos, quos secum habuissent, itinere, atque impendiis festos, atque exhaustos recreari, & refici oporteret, Nos hortati sumus ut aliam quoque prorogationem temporis habendi Concilii decerneremus.

§.7. Qua in re concedenda cum effemus aliquantum difficiles, literas interim a Legatis nostris, qui Vicentiae erant, accepimus, transacto jam, & longius praeterito Concilii ineundi die, unum vix, aut alterum externis nationibus Praelatum Vicentiam se contulisse. Quo nuncio accepto, cum videremus eo tempore nulla jam ratione haberi Concilium posse, ipsis Principibus concessimus, ut differretur tempus agendi Con-

Induciae itaque decennales inter Imperatorem, & Regem mediantem Pontifice, ut hic.

Concilium n. Pontifex prorogat ad festum Paschae ex rationibus hic assignatis.

lii usque ad sanctum Pascha, diemque festum futurae dominicae resurrectionis. Cuius nostri praecipui, expectationisque decretae literae Genuae anno Incarnationis Domini millesimo quingentesimo trigesimo octavo, quarto Kalen. Julii factae, publicataeque sunt, atque hanc dilationem eo propensius fecimus, quod pollicitus est Nobis uterque Princeps Legatos suos Romam ad Nos se missurum, ut ea, quae ad perfectionem pacis reliqua essent, neque Nicenae ob brevitate temporis potuerant omnia confici, Romae commodius coram Nobis agerentur, & tractarentur. Et ob hanc rationem etiam a Nobis ambo petierunt, ut haec pacificationis procuratio, Concilii celebrationi proponeretur, eum ipsum Concilium pace facta, multo deinde utilius, & salutaris Christianae reipublicae futurum esset. Semper enim haec pacis spes Nobis injecta, Principum Nos voluntatibus assentiri hortata est. Quam spem vehementer auxit post discessum a Nicenae nostrum, ipsorum duorum Principum inter se benevola amicaque congressio, quae maxima nostra cum laetitia a Nobis intellecta, confirmavit Nos in bona spe, ut tandem aliquando nostras preces apud Deum exauditas, & vota pacis accepta esse crederemus.

Deinde ex causis de quibus hic Concilium ad eum beneplacitum suspendit per quosdam ejus literas, quas hic non habes.

§.8. Hanc igitur pacis conclusionem cum & expectaremus, & urgeremus, nec solum duobus antedictis Principibus, verum etiam carissimo in Christo filio nostro Ferdinando Regi Romanorum videretur actionem Concilii nisi pace facta, suscipi non oportere, cum tunc a Nobis per literas, suoque Oratores contenderent, ut alias rursus temporis prorogationes faceremus, praecipue autem instaret Serenissimus Caesar promississe se demonstrans his, qui a catholica unitate dissentiant, se operam suam apud Nos interpositurum, ut aliqua concordiae ratio iniretur, quod ante suam in Germaniam professionem apte non posset fieri. Nos eadem semper spe pacis, & tantorum Principum voluntate adducti, cum praesertim cerneremus, ne ad dictum quidem Resurrectionis festum alios Praelatos Vicentiam convenisse, prorogationis nomen jam fugientes, quod tam saepe frustra fuerat repetitum, celebrationem generalis Concilii ad nostrum, & Sedi Apostolicae beneplacitum suspendere malimus, itaque fecimus, & de suspensione hujusmodi literas ad singulos supradictorum Principum decima die Junii millesimo quingentesimo trigesimo nono dedimus, sicut ex illis perspicue potest intelligi. Ea itaque suspensione necessario per Nos facta, dum tempus illud magis idoneum a Nobis, pacisque aliqua conclusio expectatur, quae & dignitatem postea, frequentiamque Concilio, & Christianae reipublicae praesentiorum salutem erat allatura, Christianae interea res in deterius quotidie prolapsae sunt. Ungaris, Rege ipsorum mortuo, Turcam vocantibus; Ferdinando Rege bellum in eos movente; Belgis ad defectionem a Caesare ex parte quadam incitatis, cujus defectionis comprimenda causa per Bull. Rom. Tom. IV. Par. I.

Galliam amicissime, & cum Rege Christianissimo concordissime magno benevole inter eos voluntatis indicio transiens in Belgas Serenissimus Caesar, & illinc deinde in Germaniam profectus, conventus Germaniae Principum, & Civitatum tractanda ejus, quam dixerat, concordiae causa habere cepit. Sed cum spe pacis iam deficiente, ille quoque modus curandae in conventibus, tractandaque concordiae, ad majores potius discordias concitandas apertus esse videretur, inducti fuimus ad pristinum Concilii generalis remedium reverti, idque per legatos nostros S. R. E. Cardinales ipsi Caesari obtulimus. Quod etiam postremo, & praecipue in Ratisponensi Conventu egimus, cum illic dilectus filius noster Gaspar tituli S. Praxedis Cardinalis Contaremus, summa doctrina, & integritate Legatum nostrum ageret. Nam cum (id quod ne accideret antea veriti eramus) ex ejus conventus sententia peteretur a Nobis, ut ab Ecclesiae dissentientium quosdam articulos tolerandos declararemus, quoad per Oecumenicum Concilium illi excuterentur, & deciderentur, idque Nobis, ut concederemus, neque nostra, & Sedis Apostolicae dignitas permetteret, palam potius Concilium, ut quampriimum fieret, proponi mandavimus. Neque vero in alia umquam sententia, & voluntate fuimus, quam ut primo quoque tempore Concilium Oecumenicum, & generale cogregaretur. Sperabamus ex eo, & pacem populo Christiano, & Christianae Religionis integritatem posse recuperari: verum tamen id cum bona gratia, & voluntate Christianorum Principum habere volebamus. Quam voluntatem dum expectamus, dum observamus tempus absconditum, tempus beneplaciti tui o Deus, aliquando tandem decernere compulsi fuimus omne esse tempus beneplacitum Deo, cum de rebus sanctis, & ad Christianam pietatem pertinentibus consilia ineuntur.

§.9. Quapropter videntes, maximo quidem animi nostri cum dolore, rem Christianam quotidie in pejus ruere, Ungaria a Turcis oppressa, Germanis periclitantibus, ceteris omnibus metu, meroreque afflictis, nullius jam Principis consensum expectare, sed tantum Dei omnipotentis voluntatem, & Christianae Reipublicae utilitatem attendere constituimus. Itaque cum Vicentiam, amplius non haberemus, cupere musque cum universae Christianorum salutis, tum Germanicae nationis incommodis in eligendo per Nos novo Concilii habendi loco consulere, aliquotque locis propositis ipsam Tridentinam Civitatem ab ipsis desiderari videremus, Nos etiam in citiore Italia commodius omnia tractari posse judicabamus, ad eorum tamen postulationes nostram voluntatem, paterna caritate defleximus. Itaque Tridentinam Civitatem elegimus, qua in Civitate Oecumenicum Concilium ad proximam venturas Kalendas Novembris haberetur, idoneum locum illum statuente, quo ex Germania quidem, aliisque Germaniae finitimis nationibus facillime, ex Gallias,

Cum autem res Catholicae reipublicae quotidie in pejus prolaberentur Concilium in Tridentina Civitate celebrandum fore decevit.

lia, Hispania, ceterisque Provinciis remotioribus non difficiliter Episcopi, & Pralati convenire possent. Dies autem Concilii ea a Nobis spectata est, quae spatium in se haberet, & publicandi per Christianas nationes nostri hujus decreti, & facultatis omnibus Pralatis ad veniendum tribuenda. Quo minus autem annum tempus praefiniremus mutando Concilii loco, sicut quibusdam Constitutionibus alias praescriptum est, ea res fuit in causa, quod longius extrahi spem sananda aliqua parte Christiana Reipublicae, quae tot detrimentis, & calamitatibus afflata est, nolimus. Et tamen videmus tempora, agnoscimus difficultates, quid sperari possit ex consiliis nostris incertum esse intelligimus. Sed quia scriptum est: Revela Domino viam, & spera in eo, & ipse faciet, magis Dei clementiae, & misericordiae confidere, quam nostrae imbecillitati diffidere constitimus. Saepe enim fit in bonis operibus incipiendis, ut quod humana consilia non valent, divina virtus efficiat.

Indictio facti Concilii Tridentini ad Kal. Novem. 1542.

§.10. Hujus igitur ipsius Dei omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ac Beatorum ejus Apostolorum Petri, & Pauli auctoritate, qua Nos quoque in terris fungimur, freti atque subnixi, de Ven. item fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium consilio, & assensu, sublata, amotaque suspensione, de qua supra commemoratum est, quam per praesentes tollimus, & amovimus, sacrum Oecumenicum, & Generale Concilium in Civitate Tridentina loco comodo & libero, omnibusque nationibus opportuno, ad Kalendas proximas Novembris anni praesentis ab Incarnatione Domini millesimo quingentesimo quadragesimo secundo incipiendum, proseguendum, & eodem Domino adjuvante, ad ipsius gloriam atque laudem, & Christiani totius populi salutem absolvendum, perficiendumque, indicimus, annunciamus, convocamus, atque decernimus.

Monitio, & praecipuum ut Pralati accedant ad Concilium.

§.11. Omnes omnibus ex locis tam Venerabiles Fratres nostros Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, quam alios quoscumque, quibus jure, aut privilegio in Conciliis generalibus residendi, & sententias in eo dicendi permessa potestas est, requirentes, hortantes, admonentes, ac nihilominus eis in vi jurisjurandi, quod Nobis, & huic sanctae Sedis praesiterunt, ac sanctae virtute obedientiae, aliisque sub poenis jure, aut consuetudine in celebrationibus Conciliorum adversus non accedentes ferri, & proponi solitis, mandantes, arctaque praecipientes, ut ipsimet, nisi forte justo detineantur impedimento, de quo tamen fidem facere compellantur, aut certe per suos legitimos Procuratores, & Nuncios, sacro huic Concilio omnino adesse, & interesse debeant.

Horatio, ut Imperator Reges & Principes interfuerint Concilio per se ipsos, aut Legatos.

§.12. Supradictos autem Imperatorem, Regemque Christianissimum, necnon ceteros Reges, Duces, Principes, quorum praesentia, si alias unquam, hoc quidem tempore maxime, sanctissimae Christi fidei, & Christianorum omnium saluti futura est

salutaris, rogantes, atque obsecrantes per viscera misericordiae Dei, & Domini nostri Jesu Christi, cujus fidei veritas, & religio, & intus, & extra graviter jam oppugnatur, ut si salvam volunt Christianam esse rempublicam, si se Domino obstrictos, & obligatos pro maximis illius erga se beneficiis intelligunt, ne deserant ipsius Dei causam, & negotium, ipsimet ad sacri Concilii celebrationem veniant, ipsorum pietas, atque virtus communi utilitati, salutique suae, ac ceterorum, & temporali, & aeterna plurimum est profutura. Sin autem (id quod nollemus) accedere ipsi non poterunt, at graves saltem viros Legatos cum auctoritate mittant, qui personam Principis sui quisque, & cum prudentia, & cum dignitate possint in Concilio referre. In primis vero, id curent, quod ipsi facillimum est, ut ex suis cujusque Regnis, ac Provinciis Episcopi, & Pralati sine tergiversatione, & mora ad Concilium proficiscantur. Quod maxime quidem a Pralatis, Principibusque Germania, Deum ipsum atque Nos impetrare aequum est, ut cum eorum praecipue causa, ipsisque cupientibus Concilium indictum sit, & in ea Civitate indictum, quae ab eis est desiderata, non graventur ipsi sua cunctorum praesentia id celebrare, & ornare. Quo melius, atque commodius, quae ad integritatem, & veritatem Christianae religionis, quae ad bonorum motum reductionem, emendationemque malorum, quae ad Christianorum inter se tam Principum, quam populorum pacem, unitatem, concordiamque pertineant, & quae ad repellendos impetus barbarorum, & infidelium, quibus illi universam Christianitatem obruere moliantur, sint necessaria, Deo nostris consultationibus praecunte, & lumen sapientiae suae, ac veritatis mentibus nostris praeserente, agi in dicto sacro Oecumenico Concilio, & conspirante omnium caritate consuli, tractari, confici, ad optatosque exitus deduci quamplurimum, & quam optime possint.

Forma publicandi istam Constitutionem.

§.13. Atque ut nostrae haec literae, & quae in eis continentur ad notitiam cunctorum, quorum oportet, perveniant, neve quis illorum ignorantiae excusationem praetendat, cum praesertim etiam non ad omnes eos, quibus nominatim illae essent intimandae, tutus forsitan pateat accessus, volumus, & mandamus, ut in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi cum ibi multitudo populi ad audiendam rem divinam congregari solita est, palam clara voce per Curiam nostram cursores, aut notarios aliquos publicos legantur, lectaque in valvis distarum Ecclesiarum, itemque Cancellariae Apostolicae portis, & Campi Flore solito loco affigantur, ubi ad lectionem, & notitiam cunctorum aliquamdiu exposita pendeant. Cumque inde amovebuntur, earum nihilominus exempla in eisdem locis remaneant affixa.

Constitutio ista ligat post duos menses a die publicationis.

§.14. Nos enim per lectionem, publicationem, affixionemque hujusmodi, omnes, & quoscumque quos antedictae nostrae lite-

literae comprehendunt, post spatium duorum mensium a die literarum publicationis, & affixionis ita volumus obligatos esse, atque adstrictos, ac si ipsismet illae coram lectae, & intimatae essent, transumptis quidem earum, quae manu publici Notarii scripta, aut subscripta, & sigillo personae alicujus Ecclesiasticae in dignitate constitutae munita fuerint, ut fides certa, & indubitata habeatur, mandamus, atque decernimus.

Sanctio personalis.

§.15. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae indictionis, annunciationis, statuti, decreti, mandati, praecipii, & obsecrationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

D.P. A.VIII. die 22. Maii.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo quadragesimo secundo, XI. Kal. Junii, Pont. nostri Anno VIII.

XXI.

Deputatio nonnullorum S.R.E. Cardinalium generalium Inquisitorum haereticae pravitatis, cum amplissima auctoritate.

PAULUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Licet ab initio nostri ad summi Apostolatus apicem assumptionis id semper nobis cordi fixum insisteret, ut Fides Catholica ubique floreret, & augetur, ac omnis haeretica pravitas a Christianis nostris diligentia procul pelleretur; necnon diabolica fraude seducti viam veritatis cognoscerent, & ad gremium, & unitatem Ecclesiae reducerentur, & si qui animi perversitate ducti, in eorum damnato proposito peristerent, ita plesterentur, ut eorum poena aliis transiret in exemplum. Nihilominus sperantes quandoque eorum sic seductos, tum Dei omnipotentis misericordia, tum fidei orationibus, ac doctorum virorum, praedicationibus errores suos recognituros, & illis abjuratis ad Sanctam Ecclesiam Catholicam redituros, etsi id aliquantum differrent auctoritate sacri Oecumenici, & Generalis Concilii, quod ad id in primis propediem celebrare sperabamus deterritos, veram, & Catholicam fidem amplexturos, & ea mediante in semitis justitiae ambulaturos fore, negotium Inquisitionis haereticae pravitatis hujusmodi in hanc usque diem distulimus.

Causa hujus indictionis.

§.1. Verum cum Concilium hujusmodi ex diversis rationabilibus causis, & praesertim bellorum turbationibus, quae hactenus inter Principes Christianos vigerunt, non dum inchoati poterit, & humani generis hoste procurante, fidelium animi novis haeribus in dies magis polluantur, omniaque schismatis dissidiis replentur, lacereturque fere Christiani nominis unitas, inconstititifficam Christi tunicam scindatur.

Bull. Rom. Tom. IV. Par. I.

§.2. Nos ne, dum dies Concilii per Nos novissime indicti expectatur, omnia in deterior labantur, providere volentes, ac nequeantes per nos solos, aliis etiam arduis occupatos curis, omnia exequi, dilectorumque filiorum nostrorum Joannis Petri Sancti Clementis, Joannis S. Sixti, Petri Pauli S. Balbinae, Bartholomaei S. Casare, Dionysii S. Marcelli, & Thomae S. Silvestri tit. Presbyterorum Cardinalium fidem, doctrinam, & virtutem perspectas habentes, ac de eis plurimum in Domino confidentes, eisdem Jo. Petrum, & Joannem, ac Petrum Paulum, & Bartholomaeum, necnon Dionysium, & Thomam Cardinales, nostros, & Apostolicae Sedis in omnibus, & singulis Reipublicae Christianae Civitatibus, Oppidis, Terris, & locis, tam citra quam ultra montes ubilibet etiam in Italia consistentibus, ac in Romana Curia, super negotio Fidei, Commissarios, & Inquisitores Generales, & generalissimos auctoritate Apostolica tenore praesentium constituimus, & deputamus.

Instituto Gregor. Card. S. Inquisitionis.

§.3. Ac eis contra omnes, & singulos a via Domini, & fide Catholica, aberrantes, seu de eadem fide male sentientes, aut alias quomodolibet de haeresi suspectos, illorumque sequaces, fautores, & defensores, ac eis auxilium, consilium, vel favorem, publice, vel occulte, directe, vel indirecte praestantes, cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, praecminentiae fuerint, etiam absque ordinariis locorum, etiam in causis, in quibus ipsi de jure intervenire habent, inquirendi, & per viam inquisitionis, vel investigationis, seu alias etiam ex officio procedendi, ac culpabiles quoscumque seu suspectos praecedentibus inditiis, carceribus mancipandi, ac contra eos usque ad finalem sententiam inclusive procedendi, & culpabiles repertos, poenis juxta Canonicas sanctiones debitae puniendi, ac ultimo supplicio damnatorum bona, prout juris fuerit, publicandi.

Jurisditio, & facultates d. Congregationis, procedendi contra quoscumque in negotio fidei.

§.4. Necnon ad effectum praemissorum, procuratorem fiscalem, & notarios publicos, & alios officiales ad praemissa necessaria, & opportunos, etiam clericos, sive religiosos cujuscumque Ordinis fuerint, deputandi, & constituendi.

Officiales eligendi.

§.5. Et si necesse fuerit aliquos clericos seculares, aut cujuscumque Ordinis regulares, etiam in sacris, & Presbyteratus ordinibus constitutos propter praemissa degradari, per quemcumque Catholicum Antistitem, quem praedicti Cardinales duxerint deputandum, convocatis, & sibi ad hoc assentibus duobus Abbatibus, aut aliis personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, ad actualem degradationem eorumdem Clericorum, eorumque Curiae seculari traditionem, seu dimissionem, alias, prout etiam juris fuerit, procedi faciendi.

Degradatione Clericorum committendi.

§.6. Ac contraditores quoslibet, & rebelles, sententis, censuris, & poenis Ecclesiasticis, ac privationis omnium, & singulorum beneficiorum, & officiorum Ecclesiasticorum per eos quomodolibet obtentorum,

Contraditores coercendi.